

Tað var regnjakkinn hjá lítlu Guðrun Magnussen úr Havn, sum fekk rumeraran Emil Andrei at koma til Føroya

Rumeniavínir í Havn

— *Dóttir mín skal ikki vaksa upp í einum ódemokratiskum landi. Ei heldur skal tað koma henni aftur um brekku, at pápi hennara eina ferð mótarbeiddi kommunistunum í Rumenia.*

Hetta var orsøkin til, at 29 ára gamli Emil Andrei avgjórði at rýma úr heimlandinum og søkja um politiskt friðskjól í Føroyum. Ein lítill reyður regnjakkur kann gerast bjargingin hjá hesum politiska flóttamanninum.

Emil Andrei lyftir trý ára gomlu Guðrun Magnussen úr Havn upp í fönvingin. Hann kinnir henni um høvdið og í eygum hansara hómost longsuln eftir familjuni í Rumenia. Fyri næstan tveimum mánaðum síðani stóð hann á flogvøllinum í Bukarest og segði færvæl við trý ára gomlu dóttur sína Ionu og konuna Luciu.

Nú býr hann á Gripsvegi í Havn. Fyri frammán hevur hann eina óvissa framtíð. Undir liðini á honum sita Anna og

Magnus Magnussen. Tey hava latið heim sitt upp fyri hesum rumenska flóttamanninum.

Einki broytt

Í desember mánaða í 1989 varð Ceausescu, fyrrverandi stjórnarleiðarin í Rumenia, skotin til deyðis. Hetta skuldi verða endin á fleiri ára kúgan og einum harðrendum kommunistiskum einaveldisstýri. Demokratið var komið til landið.

Vesturheimurin fekk sannleikan at vita um Rumenia. Fólk vóru skak-

að. Túsundtals tons av klæðum og øðrum neyðsynjarvörum vórðu alt fyri eitt send til neyðstøddu offri eftir Ceausescu.

Reyður regnjakkur

Emil Andrei varð ein dagin upprindur av arbeiðsplássinum hjá sær, og spurður, um hann legði í at fáa onkur klæði.

— Hóast okkum ikki tørvaði hjálpa, helt eg, at eg skuldi fara at hyggja. So nógv av klæðum var komið, at fólk ikki vistu hvat tey skuldu gera við

tey, sigur hann.

Einasta plaggið, Emil tók burtur úr rúgvuni, var ein lítill reyður regnjakkur. Hendan helt hann hóska sera væl til sína trý ára gomlu dóttur.

Guðrun Magnussen í Havn hevði átti henda jakkann. Navn og bústaður var skrivað innan í jakkannum. Mamma hennara, Anna, hevði fylgt við í tí, sum hendi í Rumenia, og vildi hjálpa.

Emil setti seg í samband við familjuna í Havn og takkaði fyri. Tey skrivadu síðan saman. Seinni skuldi tað vísa seg, at Emil veruliga fór at fáa brúk fyri teirra hjálpa.

Ongin kommunistur

Emil er vaksinn upp í idnaðarbynum Brasov. Har búgva millum 300 og 400 túsund fólk. Hann er útbúgvinn teknikari og hevur arbeiðt í tiggju ár á eini byggimistöð sum figgarligrur ráðgevi.

Familja hansara hevur ongantíð verið kommunistar ella stuðlað Ceausescu. Men tey settu seg heldur ikki upp í móti honum.

— Um hetta varð gjørt, bleivst tú skotin, sigur

Emil. — Tí øntu vit ikki aftur, men noyddust at bita í okkum órættvisið og týningina, sum Ceausescu stóð fyri.

Men aftan á deyða hansara og landið fekk demokrati, birtist frælsisneistin — eisini hjá Emili.

Frælsisneistin

20. mai 1990 var var í Rumenia. Fyri fyrstu ferð í nógv ár fekk andstøðan loyvi at stilla upp. Toppkandidaturin til hetta valið visti seg at veiar Iliescu. Hann var næsti maður Ceausescu og hevði eisini verið limur í Momemklatura.

Í frittíðini fór Emil at skriva fyri studentaavísina »Replica«. Blaðstjórnin var samd um, at Iliescu var av sama slagi sum undanfarni stjórnarleiðarin.

— Vit gjørdur gjøldur burtur úr Iliescu, og hetta fingi vit eisini at merkja. Sjálvt um tað ljóðaði, at nú kundu øll siga sína hugsan, var hetta ikki so.

Beint áðrenn valið fekk blaðstjórnin boð um ikki at geva blaðið út meira.

— Vit fóru í hungursverkfall, men uttan úrslit. Blaðið kom ikki út aftur.

Arbeiðið hjá Emili fekk fylgjur. Brøvini, hann fekk sendandi, vóru uppbrotin, og hann varð eisini hóttur.

Hóast hetta helt hann fram, og í oktober í 1990 gjørdist hann limur í Alianta Civicá. Hetta er ein felagsskapur, har allir andstøðuflokkarnir í Rumenia eru við.

Felagsskapurin arbeiðir í móti kommunismuni og gongur inn fyri aftur at fáa kongariki sett á stovn.

Kendi seg hótta

Í september 1991 fór Emil aftur at skriva. Hesa ferð á tíðarritinum »Gazeta de West«. Og tað var nú, at hann veruliga fekk at kenna avleiðingarnar av sínum politiska virksemin.

Hann fekk ongi brøv longur og telefonin varð avlurtað. Heldur ikki tá hann gekk á gøtuni, fekk hann frið. Altíð var onkur, sum eyggleiddi hann.

— Eg veit ikki hvør tað var, sum gjørdi hetta, men helst hevur hetta verið loyniløgreglan, sigur hann.

Emil kendi seg hótta og gjørdist alt bangnari fyri familju síni.

Hevði samband til Føroya

Meðan Emil striddist fyri frælsi í Rumenia, hevði hann samband við sínar føroysku vinir.

Magnus og Anna fylgdu eisini spent við, hvussu leikur fór fram í Rumenia. Tey sendu nógv brøv og eisini pakkur. Men tá tey fingi frænir av, at onki kom fram, ringdu tey í staðin.

Ein dagin avgjórdu tey at bjóða Emili til Føroya at ferðast. Tey vistu ikki, at Emil longu tá ætlaði sær at rýma.

Ikki heimaftur

Emil tók av innbjóðingini og greiðir frá, at áðrenn hann fór úr Rumenia, gjørdi hann av ikki at fara heimaftur.

— Hetta var ein tung avgerð. Eg og konan tóðu nógv saman um hetta. Men trupulleikarnir vóru nú so stórir, at onki annað var at gera, sigur hann.

Og leygardagin 5. okt. stóð Emil við viðferinum sínum í Havn. Longu mánaðagin eftir sókti hann um politiskt friðskjól.

Ílla við

Anna og Magnus vistu av ongum. Tey gjørdust sjálvandi eitt sindur illa við, tá tey fingi at vita, at vinurin, sum tey bert høvdu bjóðað higar at ferðast, ikki ætlaði sær av landinum aftur.

Men nú hava tey vant seg við støðuna.

— Emil er ógvuliga vinarligur og lættur at hava í